

ACORD

GOV/104/2010, de 25 de maig, pel qual es reclassifica com a festa patrimonial d'interès nacional la Festa Major de Sant Pere de Reus.

Atès que per Acord de Govern de la Generalitat de 26 de juny de 2001 es va declarar festa tradicional d'interès nacional la Festa Major de Sant Pere de Reus (Resolució de 18 de juliol de 2001, DOGC núm. 3442, de 31.7.2001).

Atesa la disposició addicional del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya, que disposa que el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha de revisar les declaracions de festes tradicionals d'interès nacional declarades en el moment de l'entrada en vigor del Decret i, si escau, tramitar la seva reclassificació en alguna de les categories previstes a l'article 3.1 mitjançant el procediment que estableixen els articles 14 i 15 de l'esmentat Decret.

Atesa la Resolució del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació de 20 de gener de 2010, per la qual s'incoa expedient per a la reclassificació com a festa patrimonial d'interès nacional la Festa Major de Sant Pere de Reus.

Atès que el Consell de la Cultura Popular i Tradicional el dia 18 de gener de 2010 va emetre informe favorable sobre l'expedient de reclassificació, amb especial menció a la tronada, la mulassa, els nanos, el ball de bastons, els gegants indis, moros i vitxets i els grallers dels gegants;

Vistes les al·legacions presentades pels interessats, les quals han estat favorables a la reclassificació;

D'acord amb l'article 6 de la Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional catalana i de l'associacionisme cultural, i l'article 15 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya;

A proposta del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, el Govern

ACORDA:

- 1 Reclassificar com a festa patrimonial d'interès nacional la Festa Major de Sant Pere de Reus i definir-ne les característiques, que consten en annex.
- 2 Inscriure la reclassificació de la festa al Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.
- 3 Publicar íntegrament aquest Acord al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, de conformitat amb el que preveu l'article 15.2 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya i notificar-ho a les persones o entitats responsables de l'organització de la festa o dels elements, a l'ajuntament i al consell comarcal corresponents.
- 4 Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar recurs potestatiu de reposició davant el Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini d'un mes, o bé recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en el termini de dos mesos, a comptar, en tots dos casos, des de l'endemà de la publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* o des de l'endemà de la corresponent notificació.

Barcelona, 25 de maig de 2010

LAIA BONET RULL
Secretària del Govern

ANNEX

Característiques de la festa

La Festa Major de Sant Pere de Reus se celebra en honor de sant Pere, comença el 24 de juny i acaba el 29, diada del sant. Des de 1625, amb l'arribada de la relíquia, la diada de Sant Pere esdevé essencial del calendari festiu reusenc.

L'estructura fonamental de la festa està perfectament ritualitzada, comença la vetlla de Sant Pere i acaba al final de la diada, i s'ha mantingut estable durant prop de quatre segles. Documentalment, des del segle XVII, els balls populars i les figures festives han acompanyat el consistori en el seguici. Les accions rituals teixeixen un programa ampli, que conté el toc de campana anunciador de la festa; l'encesa solemne de la teiera en el marc del seguici; l'ofici de Completes i l'ofici Solemne, els moments religiosos de la celebració; les diferents tronades al llarg dels dies de festa; la processó amb el reliquiari del sant; i en especial la singularitat de les tres claus necessàries per treure el reliquiari i que són custodiades pel prior, l'alcalde i el síndic de la comunitat.

El seguici al carrer, amb l'anada i la tornada de les autoritats des del Mercadal a l'església de Sant Pere, així com la processó són l'exposició pública dels elements festius acompanyant les autoritats, precedides pels macers i per la bandera de la ciutat: el Ball de Bastons, el Ball de Cavallets, el Ball de Cercolets, el Ball de diables, el Ball de Galeres, el Ball de Gitanes, el Ball de mossèn Joan de Vic, el Ball de Prims, el Ball de Valencians, la Moixiganga, la Mulassa, l'Àliga, la Vibria, el Drac, el Basilisc, el Lleó, els Gegants i els Nans.

*Elements de la Festa Major de Sant Pere de Reus***La Tronada**

És l'acte popular més emblemàtic de la festa. Se'n fan quatre a la plaça del Mercadal al llarg dels dies de la festa: els dies 24, 28 i el 29 dues. Les referències més antigues que es tenen sobre la tronada a Reus són de l'any 1677. El sistema de preparació de la tronada és el primitiu, amb morterets i regueró de pólvora. Encendre-la es considera un privilegi de l'alcalde o de la persona que aquest tria.

La Mulassa

La mulassa és l'element festiu més antic de Reus. A mitjan segle XVIII existien a Reus dues mulasses que llençaven foc, la gran i la petita, però aquesta va tenir una vida curta. La figura actual data de finals del segle XVIII, amb algunes modificacions. Al segle XIX la mulassa que es mantenia en actiu va deixar de dur foc i s'anà convertint en l'actual bèstia pacífica i parsimoniosa que obre pas als gegants en les cercaviles i processons. El cap, mòbil, és de talla de fusta, amb guarniments de cavalleria, amb una boca que s'obre i es tanca, accionada des de l'interior.

Nanos

Les primeres notícies documentades són del 1774. El 1947 es van fer els models de caps per als nanos actuals, pagats per aportacions populars amb la voluntat expressa que representessin els pobles de l'antiga corona d'Aragó: catalans, valencians, mallorquins i aragonesos. Com que van sobrar diners, es va comprar la parella coneguda com el Xiquet i la Xiqueta de Reus. Ja al segle XIX, els nanos de Reus tenien un ball propi, el ballet de la cadena, i dansaven amb la tonada i cançoneta actuals.

Ball de Bastons o Bastonets

El Ball de Bastons reusenc està documentat al segle XVIII, es tractava d'una dansa portada pel gremi dels carreters. Els músics que els acompanyen tocaven abans el flabiol i el tamborí; avui es toca amb gralles i timbal. Actualment existeixen dues colles de balls de bastons, el Ball de Bastons de la Ciutat i el Ball de Bastons de Santa Llúcia.

Els Gegants Indis, Moros i Vitxets i els grallers dels gegants

Documentats al 1620, el conjunt de gegants actual comença just iniciar-se el segle XIX, suposadament el 1805, volent representar les quatre parts del món, però només se'n feren tres amb una estètica que respon a una visió del món pròpia de l'època: les tres parelles que representen els indis (Amèrica), els moros (Àsia) i els blancs, anomenats vitxets (Europa). D'aquestes parelles se'n va fer una renovació al 2005. L'any 1956 s'estrenava la parella de japonesos i al 1977 els negres, renovats al 1989, i així completaven el projecte inicial de representar les races del món. A Reus s'ha conservat durant tot el segle XX l'acompanyament dels gegants amb gralles.

(10.139.019)
